

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1. ΜΑΙΟΥ. 1854.

ΤΟΜΟΣ Ε'.

ΦΥΛΛ. 99.

ΒΑΝΝΙΝΑ ΟΡΝΑΝΟΥ.

(Διήγημα Ἰταλικόν.)

—ο—

Α'.

Ἦτο ἑσπέρα τοῦ Νοεμβρίου, σκοτεινὴ, ψυχρὰ καὶ θυελλώδης· ὁ ἀνεμὸς ἐμυκάτο λῆθρος καὶ μανικὸς, ἡ θάλασσα συνετρίβετο μετὰ πατάγου τρομεροῦ κατὰ τῶν βράχων, καὶ τῶν κυμάτων ὁ ἀφρὸς ἐφθανε μέχρι τοῦ ἐξώστου, ὅπου ἐκάθητο πρὸ πολλοῦ ἡ Βαννίνα Ὁρνάνου μετὰ τῶν ἀμφιπόλων της, παρατηροῦσα τὸν ὠχρὸν ἥλιον δύοντα εἰς μαῦρον ὁρίζοντα, ὅπου δὲν ἐφαίνετο οὐδὲ πλοῖον.

— Οὔτε ἀπόψε! ἀνέκραξε στεναχάσας ἡ Βαννίνα.

— Οὔτε ἀπόψε! ἐπανέλαβον αἱ περὶ αὐτήν, ἐπίσης περίλυποι.

Τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις διεδέχθη μακρὰ σιωπή. Ἡ Βαννίνα ἐσηκώθη, καὶ περιερχομένη εἰς τὸν ἐξώστην, ἀνύψου ἐνίστατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς.

πλήρεις δακρύων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σκότος ἤρχιζε νὰ καλύπτῃ τὴν θάλασσαν,

— Ἀς ἐμβῶμεν, εἶπεν· αὔριον θὰ εἴμεθα εὐτυχέστεραι.

— Αὔριον! αὔριον! ἐψιθύρισαν καὶ αἱ ἀμφιπόλοι κλείσασαι καλῶς τὴν θύραν, ἐνῶ ἡ Βαννίνα ἀνέπεσεν εἰς θρανίον, ὠχρὰ, σιωπηλὴ, καὶ πλήρης ἀθυμίας καὶ θλίψεως.

— Πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν, ἀνέκραξεν ἡ Μαρία, ἡ ἀρχαιοτέρα καὶ προσφιλεστέρα τῶν ἀμφιπόλων τῆς Βαννίνης. παραπέμπομεν τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὴν αὔριον, καὶ ὅμως ἡ αὔριον αὐτὴ εἶναι πάντοτε ἡ ἰδία. Ποία ἡ ἀνάγκη νὰ ἀτενίζωμεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅταν ἔχωμεν ἐμπροσθέν μας τὴν ξηράν; Ὁ δρόμος ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν εἰς τὴν Γενούην δὲν εἶναι οὔτε διεξοδικὸς οὔτ' ἐπικίνδυνος ὥστε νὰ ἔχετε τόσον φόβον.

Ἡ Βαννίνα ἐστέναξε μὲν ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίθη, διότι τὸ ἐμπόδιον δὲν ἦτο οὔτε ὁ φόβος οὔτε τὸ διάστημα.

— Συγχωρήσατέ με, ἐπινέλαβεν ἡ Μαρία, ἐὰν τολμῶ νὰ σᾶς δώσω συμβουλὴν περὶ ὑποθέσεως τόσῃ σημαντικῆς· ἀλλ' ὅσω πλέον ἀργοποροῦμεν τόσῳ ἡ θέσις σας γίνεται δυσκολωτέρα, τόσῳ οἱ ἐχθροὶ τοῦ

ἀνδρός σας στήνουν παγίδας κατ' αὐτοῦ, καὶ τόσω λησμονοῦνται αἱ πρὸς ὑμᾶς καλαὶ διαθέσεις τῆς Συγκλήτου. Δὲν σὰς τὸ ἐγράψε πολλάκις ὁ Κ. Βιδάλδης;

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀκούσασα ἡ Βαννίνα ἀνεσκίρτησεν· ἀνεπαίσθητον χρῶμα πορφυροῦν ἔβαψε τὸ ὠχρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς πρόσωπόν της, οἱ δὲ μέλανες ὀφθαλμοὶ τῆς προσηλώθησαν ἐπὶ σωροῦ ἐγγράφων κειμένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐφαίνοντο ζητοῦτες τὰς ἐπιστολάς περὶ ὧν ὠμίλησεν ἡ Μαρία.

— Διὰ λόγους τινάς, ἐξηκολούθησεν ἡ Μαρία ἐν θαρρύνεισά ἀπὸ τὴν σιωπὴν τῆς Βαννίνας, διὰ πολιτικούς τινας λόγους, τοὺς ὁποίους δὲν ζητῶ νὰ μαντεύσω, ἐφοβήθητε ἀπὸ τὰς φλυαρίαις τοῦ λογιωτάτου Ναπόνου Βαστέλικκ, ἐξαδέλφου τοῦ Κ. Σαμπιέτρου, καὶ τὸν παρηγγείλατε νὰ ὑπάγῃ νὰ παρακαλέσῃ τὸν γαληννότατον Δόγην, ὡς ἂν ἐπρεπε ν' ἀμφιβάλετε διὰ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Κ. Βιδάλδης, καὶ διὰ τὴν ἐπιβροχὴν τοῦ εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς δημοκρατίας. Ἰδέτε λοιπὸν τί συνέβη. Ἐπέρασαν τρεῖς μῆνες ἀφοῦ καθήμεθα εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ ὁποία μᾶς φιλοξενεῖ, μᾶς δίδει, οὕτως εἰπεῖν, καταρύγιον ἐξ ἐλεημοσύνης, ἐπονεϊδιστον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, διότι μᾶς τὸ δίδει δύναμις φίλη. Ἰδοὺ δεκαπέντε ἡμέραι ἀφότου περιμένομεν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ναπόνου, ἀγνοοῦσαι ὑπὲρ ποτε ποῖα θὰ εἶναι ἡ τύχη μας. Ἀφότου αὐτὸς ἀνεχώρησεν, ἐλάθετε γράμμα του; μᾶς ἔδωκε σημεῖον ζωῆς; ἤμπορεῖτε νὰ ὑποθέσετε ὅτι ἐφρόντισε μὲ τὰ σωστά του διὰ σὰς, ἐνῶ ἐκ φύσεως εἶναι ψυχρὸς, σιωπηλὸς καὶ σκυθρωπός; Φαίνεται ὅτι ἔχει εἰς τὰ χεῖλη του σφραγίδα τὴν ὁποίαν ἀφαιρεῖ ὁσάκις μόνον πρόκειται νὰ ἐναντιωθῇ ἀντιλέγων. Τῇ ἀληθείᾳ, κυρία, ἂν ἦμην εἰς τὸν τόπον σας θ' ἀπεμάκρυνα τὸν ἐπικίνδυνον αὐτὸν ἄνθρωπον. . .

Τοὺς λόγους τούτους ἀκούσασα ἡ Βαννίνα ἀνέφριξεν, ἐστῆριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν χειρῶν της, καὶ μετὰ μικρὰν σκέψιν ἠρώτησε μὲ φωνὴν τρέμουσαν·

— Καὶ διὰ τί, Μαρία, εἰν' ἐπικίνδυνος;

— Δὲν ἤξεύρω, ἀπεχρίθη ἡ Μαρία ταλαντευομένη. Δὲν ἤμπορῶ νὰ πεισθῶ ὅτι ἦλθεν ἐδῶ χωρὶς νὰ ἔχῃ κακοὺς σκοπούς. Δὲν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Κορσικὴν μὲ τὸν ἄνδρα σας; καὶ τὸ χρέος τοῦ δὲν ἦτον νὰ μείνῃ μὲ αὐτὸν, ὁ ὁποῖος, ὅχι μόνον εἶναι λοχαγὸς τοῦ ἀλλὰ καὶ στενὸς συγγενὴς του; Τοῦτο ἦτον τόσω πλέον ἀνάγκαιον ὅσον ὁ ἐνδοξὸς ἐξόριστος ἔχει ἀνάγκην πιστοῦ φίλου εἰς τὰς παρούσας δυστυχεῖς περιστάσεις· ἐπειδὴ ὁ χρυσὸς τῆς Γενούης ἤμπορεῖ νὰ δολοφονῇ καὶ τοὺς ὁπαδοὺς του διὰ νὰ τὸν παραιτήσουν. Ποῦ ᾤφησε τὸν Σαμπιέτρον; Μᾶς εἶπεν εἰς τοὺς Παρισίους, καὶ ὡς τόσον οἱ ἀδελφοί σας μᾶς γράφουν ὅτι δὲν ὑπῆγεν ἐκεῖ. Μετὰ ταῦτα μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἔμεινεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐνῶ ὁ πρέσβυς τοῦ χριστιανικωτάτου βασιλέως μᾶς ἐγράφεν ὅτι δὲν εἶχαν καμμίαν εἰδησιν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

— Καὶ τί συμπεραίνειτε ἀπὸ ὅλ' αὐτὰ, Μαρία; ἠρώτησεν ἡ Βαννίνα μὲ φωνὴν ἐτι μᾶλλον τρέμουσαν ὅτι ἐπρόδωκε τὸν ἄνδρα μου;

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ, κυρία! Εἶναι πολλὰ

ἐνωμένοι καὶ οἱ δύο καὶ ἀπὸ τὰ συμφέροντα, καὶ ἀπὸ τὰ πάθη, καὶ ἀπὸ τὴν ἀγρίαν καὶ θηριώδη φύσιν των. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ἐπρόδωκε σὰς, διότι εἰσθε ὑπὲρ τὸ δέον ἀγαθὴ, γενναία καὶ εὐπίστος. Ποῖος δαίμων . . . πιστεύω ὅτι καμμία ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα της οὔτε μίαν λέξιν δι' ὅ,τι σὰς ἀφορᾷ, καὶ ἂν τὴν φονεύσουν . . . ποῖος δαίμων, λέγω, τὸν εἶπεν ὅτι ὁ ἐξοχώτατος Βιδάλδης σὰς ἐσυμβούλευσε νὰ προστρέξετε εἰς τὴν δημοκρατίαν διὰ ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἀπόφασιν δι' ἧς δημεύονται τὰ ἀπειρα κτήματά σας εἰς Κορσικὴν; Τὰ κτήματα αὐτὰ ἀνήκουν εἰς σὰς, ὡς καταγομένην ἀπὸ τὴν βασιλικὴν οἰκογενεῖαν τῶν Ὀρνάνων· εἰς σὰς, ἔχουσιν ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ ὅχι εἰς ἐκεῖνον, ἄσημον χωρικὸν τῆς Βαστελικῆς, τυχαδιώκτην, καὶ εὐτυχῆσαντα ἀφοῦ οἱ ἀδελφοί σας τὸν ἐπρομήθευσαν τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας καὶ σὰς ὑπαχρέωσαν νὰ τὸν ὑπανδρευθῇτε. Δὲν ἤκούσατε τὸν ἀπαίσιον αὐτὸν ἄνθρωπον ἀποτρέποντα ὑμᾶς τοῦ νὰ ὑπάγετε εἰς Γενούην; καὶ ὁμῶς τὸ ταξιδίδιον σας αὐτὸ θὰ ἐπαιθε τὴν Σύγκλητον περὶ τῆς πίστεως καὶ τῶν δικαιωμάτων σας, καὶ θὰ τὴν τὴν κατῶρθανε νὰ μὴ γυμνώσῃ ἐξ αἰτίας τοῦ πατρὸς τὰ ἀθῶα τέκνα του. Δὲν τὸν ἤκούσατε καταρώμενον τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ Βιδάλδου καὶ τῆς συγκλήτου, καὶ κατακρίνοντα τὸ σχέδιόν σας ὡς προστρίβον ὄνειδος εἰς τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας σας καὶ τὸ τοῦ Σαμπιέτρου, καὶ ὡς προδοσίαν τῆς Κορσικῆς; Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, ἀπορῶ πῶς ἐτυφλώθητε εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ συγκατατεθῇτε νὰ ὑπάγῃ νὰ πραγματευθῇ ἐκ μέρους σας περὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν συμφερόντων μὲ τὸν ἴδιον αὐτὸν Βιδάλδην· ἀπορῶ πῶς εἰσθε τόσον ἀπρονόητος ὥστε νὰ παραδώσετε εἰς χεῖρας τοῦ κακούργου αὐτοῦ τὴν τύχην σας καὶ τὴν τύχην τῶν τέκνων σας.

Καὶ ἡ μὲν Βαννίνα ἐσιώπα· ἀλλ' ὅστις τὴν ἔβλεπε σιωπηλὴν καὶ ἀκίνητον θὰ παρετήρει ἐκτακτὸν τινα κίνησιν τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ ὠχρότητα μεγαλύτεραν περιχεομένην εἰς τὸ συνήθως ὠχρὸν πρόσωπόν της.

Ἡ δὲ Μαρία, ἐνθαρρυνομένη ἐτι πλέον ἀπὸ τὴν σιωπὴν τῆς Βαννίνης καὶ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν συντρόφων της, ἠτοιμάζετο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν διδασκαλίαν της. Ἀλλ' ἡ βροχὴ κατέστη ῥαγδαίοντάτη, καὶ ὠθουμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ἐκρουεν ὀρμητικῶς τὰς ὑάλους τῶν παραθύρων προσβαλλομένης ἀπὸ τὴν χάλαζαν. Ἀστραπὴ αἰφνιδία καὶ ζωηροτάτη ἐφώτισε τὴν αἰθουσαν ἂν καὶ ἐφωτίζετο ἤδη ἀποχρώντως ἀπὸ φανούς καὶ λαμπάδας, καὶ κρότος κεραυνοῦ ἐδρόντησεν εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ ἐξέπνευσε μακρὰν εἰς τὸ πέλαγος.

Ἡ Βαννίνα ἀνεπήδησεν ἔντρομος, καὶ ἐφάνη ἀκροαζομένη τὴν τρικυμίαν ὡς ἂν τὴν ἠρώτα.

— Φρικώδης νύξ! ἀνέκραξε τρέμουσα, καὶ κατεχρημένη ἀπὸ ὀλέθριον προαίσθημα.

Αἱ δὲ γυναῖκες, σφραγισθεῖσαι διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, ἐψιθύρισαν·

— Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ!

Β'.

— Ἀποτροβήτε εἰς τοὺς κοιτῶνάς σας, κόραι μου, εἶπεν ἡ Βαννίνα· εἰς τοιαύτην νύκτα πῶς ν' ἀγρυπνήσωμεν περισσότερον;

Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἔτεινε τὴν δεξιάν, τὴν ὁποίαν ἠσπάσθησαν ὅλοι μετέδοσε.

Ἡ Μαρία ἀνεχώρησε τελευταία· ἐνῶ δὲ ἦτο εἰς τὴν θύραν·

— Ὡ Μαρία! εἶπε με χαμηλὴν φωνὴν ἡ Βαννίνα, καὶ ἔτεινε πρὸς αὐτὴν τὰς χεῖράς της, ὡς ἂν ἐφαιβέτο νὰ μείνῃ μόνη. Ἡ δὲ πιστὴ Μαρία ἔδραμε πρὸς αὐτὴν μετὰ σπουδῆς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης.

— Ὡ Μαρία! ἐπανελάθε κλαίονσα ἡ Βαννίνα, οἱ λόγοι σου κατετάραξαν τὴν καρδίαν μου, δὲν ἔμπορῶ νὰ τὸ κρύψω ἀπὸ σὲ ἡ ὁποία ἐδύζαζε τὸ ἴδιον γάλα, τὸ γάλα τῆς μητρὸς σου, μετέδωκε. Ἦσο νέα, καὶ μετέδωκε τὴν νεότητά σου καὶ τὴν ἀγάπην σου. Δὲν ἐλησμόνησα τὴν θυσίαν σου, Μαρία, καὶ ἐνθυμούμαι τὸν ταλαίπωρον Γουάσκον, τοῦ ὁποίου ἀπέδωκες τὰς προτάσεις ὅταν ἠναγκάσθην ἐγὼ νὰ δεχθῶ τὰς τοῦ κυρίου σου. Διὰ νὰ ἀκολουθήσῃς τὴν τύχην μου, παρήτηρες τὰς ἐλπίδας, τὸν ἔρωτα καὶ τὸ μέλλον σου.

Ἡ Μαρία ἔκλαιε, καὶ ἐσπέρηζε τὸ μέτωπόν της εἰς τὰς χεῖρας τῆς Βαννίνης χωρὶς διόλου νὰ κινήθῃ. Τὸ ὄνομα τοῦ Γουάσκου ἤνοιξε τὴν βαθεῖαν πληγὴν τῆς καρδίας της, τὴν ὁποίαν οὔτε ἡ εὐτυχία οὔτε ὁ χρόνος δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ θεραπεύσωσιν.

— ὦ! μὴ με ὁμιλῇς περὶ θυσιῶν, ἀνέκραξεν ἐντόνως ἡ Μαρία παρατηρήσασα τὴν μεγάλην ταραχὴν τῆς Βαννίνης· ὑπῆρξεν βεβαίως δυστυχιστέρα μου· ἔχασες τὸν Βιδάλδην καὶ ὑπανδρεύθης ἄλλον, ἐνῶ ἐγὼ ἔμεινα ἐλευθέρη καὶ κυρία νὰ λυποῦμαι καὶ νὰ στενάζω· ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ὑποτάσσωμαι εἰς κανένα. Αἱ λύπαι σου καὶ ἡ ὑπομονή σου μ' ἐχρησίμευσαν ὡς παράδειγμα καὶ παρηγορία. Καὶ αἱ δύο ἴσάμεν, χωρὶς νὰ κλαύσωμεν, ἀναχωρήσαντα ἀπὸ Βαστίαν τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἔφεραν μαζί τὴν καρδίαν μας. . . Χωρὶς νὰ κλαύσωμεν ἐστρέψαμεν καὶ αἱ δύο τὰ βλέμματα πρὸς τὸν ἀπέραντον ὁρίζοντα. Τί ἡμέρα θλίβερά! χωρισμός αἰώνιος, ἀγαπητὴ μου κυρία! Καὶ ὁμοῦ οὔτε σεῖς οὔτ' ἐγὼ δὲν τὸν ἐνθυμήθημεν με πόθον πώποτε ἐκτὸς μόνον ἀπόψε, ὅτε συμμαρτίζομαι ὅλους τοὺς φόβους σας, καὶ ὅλα τὰ προσεσθῆματα τὰ ὁποῖα διεγείρουν εἰς τὴν καρδίαν σας ἡ τρικυμία καὶ οἱ κεραυνοί.

— Εἶθε ἀπόψε νὰ ἦναι ἡ τελευταία νύξ της λύπης μου, Μαρία! τῆς ἐδικῆς μου τοῦλάχιστον· ἐπειδὴ ὅσον διὰ σὲ, τὰ δάκρυά σου δὲν εἶναι δάκρυα σφαλμάτος. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ καταφρονήσῃ τὰ δάκρυά μου τὰ ὁποῖα θὰ πνίξω εἰς τὴν καρδίαν μου καὶ θὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀνοησίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμα ζητήσας μετὰ τῆς θλίψεώς μου βοήθειαν καὶ προστασίαν ἀπὸ τὸν Βιδάλδην μετὰ δέκα χρόνους. Σὺ ὁμοῦ γνωρίζεις τὴν καθαρότητα τῶν σκοπῶν μου καὶ τῶν ἐδικῶν του· τὸ ἔκαμα διὰ τὰ τέκνα μου, καταδικασμένα ἰσως εἰς αἰτίας τῶν σφαλμάτων τοῦ πατρὸς των, ν' ἀποθάνουν πτωχὰ καὶ ἄπορα. Κανείς ἄλ-

λος λόγος δὲν τὸν ἠνάγκασε νὰ με προσφέρῃ τὰς ἐκδουλεύσεις του, εἰμὴ ἡ ἐνθύμησις τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας εἶχε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἡ λύπη τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο διὰ τὴν δυστυχῆ ζωὴν καὶ τὴν ἐγκατάλειψίν μου.

— Ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, καλὴ μου κυρία, καὶ γνωρίζει τὰς δυστυχίας σας· θὰ ἐστάθμισε τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν τῶν πλάσμάτων του. Ἡξέυρει ποῖα στρατηγήματα καὶ ποῖας ἀπειλὰς μετεχειρίσθησαν οἱ ἀδελφοί σας, διὰ νὰ σὰς θυσιάσουν ὑπανδρεύοντες σας μετὰ τὸ Σαμπιέτρον, τὸν θηριώδη, καὶ ὑπερήφανον καὶ φιλέκδικον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐπέσεν ἐπάνω σας ὡς ὁ ἱέραξ ὅταν ὀρμᾷ κατὰ τῆς δειλῆς περιστερᾶς. Θεέ μου! τί γάμος!

Ἡ Βαννίνα ἀνέφριξεν ὡς ἂν ἦτο παρὼν ὁ Σαμπιέτρος, ὡς ἂν ἦτο μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν, ἢ ὡς ἂν ἐμελλεν νὰ τὴν ὀδηγήσουν εἰς τὴν οἰκίαν ἣτις ἔκρουσε τόσους στεναγμούς καὶ ἴδε τόσας θλίψεις. Κατέστειλεν ὁμοῦ τὸν τρόμον της, καὶ εἶπε με φωνὴν γλυκαίαν καὶ ἐμφαντικὴν καρτερίας καὶ ὑπομονῆς·

— Εἶναι σύζυγός μου, Μαρία! . . . εἶναι πατὴρ τῶν τέκνων μου.

Καὶ ἐδακτυλοδείκνυσε τὸ μέρος ὅπου ἐκοιμῶντο τὰ φίλτατα τῆς καρδίας της.

— Ἐν ἀγαπᾶτε τὰ τέκνα σας, ἀπεκρίθη ἀμέσως ἡ Μαρία, διὰ τί ἐπεράσατε ἐδῶ τόσας ἡμέρας καὶ τόσας νύκτας περιμένονσα; Διὰ τί νὰ ἐμπέσετε εἰς τὰ δίκτυα τοῦ Ἰσκαριώτου ἐκεῖνου Ναπόνου ὁ ὁποῖος ἔμαθε, δὲν ἠξέυρω πῶς, τὰ μυστικά σας, χωρὶς νὰ φανερώσῃ οὔτε ἐν ἀπὸ τὰ ἐδικά του; Διὰ τί μένομεν ἀσκηεῖς εἰς Μασσαλίαν; διὰ τί τὰ τέκνα σας εἶναι ἀκόμη ἐδῶ χωρὶς τοὺς προστάτας τοὺς ὁποίους σὰς ὑπεσχέθη εἰς Γενούην ὁ γενναῖος Βιδάλδης; Ὡ κυρία! καὶ φίλη, καὶ ἀδελφή μου! Ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ χεὶρ ἀνέθερε καὶ τὰς δύο, ἐπειδὴ καὶ αἱ δύο ἐδύζαζαμεν τὸ αὐτὸ γάλα, ἄρατε τοὺς δισταγμούς σας, καὶ ἀποφασίσατε ἀποφασιν ἄξιαν τοῦ χαρακτῆρός σας· ἄς μὴν εὐρεθῶμεν αὐρίαν τὸ πρῶτ' ἐδῶ. Ὁ κύβος ἐρίφθη! Εἶτε μᾶς εἶναι συγχωρημένον εἶτε ὅχι τὸ αὐτὸν τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπρότεινε ἡ δημοκρατία, τὸ ἐδέχθητε ἢ μᾶλλον τὸ ἐζητήσατε. Ἡ γῆ τῆς Γαλλίας δὲν εἶναι κατάλληλος πλέον οὔτε διὰ σὰς οὔτε διὰ τὰ τέκνα σας. Λυπηθῆτε τὰ ἀθῶα αὐτά!

Καὶ ἐν τῇ ὀρμῇ τῆς ὁμιλίας της ἀπέσυρε τὸ κωνωπεῖον τῆς μικρᾶς κλίνης ὅπου ἐκοιμῶντο τὰ δύο βρέφη, καὶ τὰ ἐδείκνυεν εἰς τὴν μητέρα των, μὴ αἰσθανομένη πόσον ἐτραυματίζε τὴν καρδίαν της.

Τὸ φῶς τῶν λαμπάδων μόλις ἔρθανεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἀλλὰ τὸ ὀξύ βλέμμα τῆς μητρὸς διεπέρασε ζωρρότερον τοῦ φωτός. καὶ ἶδεν ἐπὶ τῶν λευκῶν προσκεφαλαίων τὴν ξανθὴν κόμην τῶν τέκνων της, καὶ ἔκρουσε τὴν γλυκαίαν πνοὴν ἣτις ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ τρυφερά χεῖλη των. Ἡ Βαννίνα ἐσηκώθη ὡς ἂν ὠθήθη ἀπὸ δύναμιν ἀνωτέραν· ἐρύθημα περιοδικὸν ἐχρωμάτισε τὰς ὠχρὰς παρειάς της, ὅμοιον με ἀστραπὴν χρυσιζούσαν τὰ νυκτερινὰ νέφη, καὶ ἐκλείπουσαν ἀμέσως. Καὶ προχωρήσασα πρὸς τὴν γλύνην ἀνέκραξε με φωνὴν πλήρη φιλοστοργίας·

— Ἄς ἀναχωρήσωμεν, τέκνα μου! καὶ ἄς πάθῃ ἡ μάνα σας ὅ,τι θέλει ὁ Θεός.

Κύθους τότε ἡ πύλη τῆς οἰκίας ἐκρούσθη σφοδρότατα, καὶ ὁ κρότος ἀντήχησε μέχρι τῶν θαλάμων αὐτῶν τῆς Βαννίνης. Ἐταβη λοιπὸν τρέμουσα, ἐπλησίασεν ἐντρομος πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ κροαζέτο τὸν ἦχον τῶν κροταλισμῶν.

— Τίς ἄρα εἶναι τὴν ὥραν αὐτήν; ἠρώτησαν καὶ αἱ δύο γυναῖκες συγχρόνως.

Καὶ ἤκουσαν ἀνοιγυμένην τὴν πύλην, καὶ ὑπέθεσαν ὅτι ὁ θυρωρὸς εἰσήγαγέ τινα. Μετὰ μικρὸν δὲ ἤκουσαν βήματα εἰς τὴν μεγάλην κλίμακα.

— Θά εἶναι ὁ Ναπόνης, ἀνέκραξεν ἡ Βαννίνα συλλαβοῦσα ἀπροσδόκητόν τινα ἐλπίδα.

Καὶ δραμοῦσα πρὸς τὴν θύραν τοῦ θαλάμου της, ἶδεν ἐνώπιόν της τὸν Ναπόνην ὡς φάσμα, περιτυλιγμένον μὲ πλατύτατον μανδύαν καὶ καταβεβρεγμένον ἀπὸ τὴν βροχὴν.

— Ἐρχεται κατόπιν μου καὶ αὐτός, εἶπε μὲ φωνὴν βραγχώδη πρὸς τὴν Βαννίαν.

— Αὐτός! ἀνέκραξε σκιρτώσα ἡ Βαννίνα, ὁ ἴδιος! ὁ Βιθαλδής!

— Ὁ σύζυγός σας! ἀπεκρίθη ἀταράχως ὁ Ναπόνης.

Καὶ ἀμέσως ἐφάνη εἰς τὸ κατώφλιον ὁ Σαμπιέτρος, φέρων τὴν φορικτὴν πανοπλίαν του.

Γ'.

Ὅτ' ἐφάνη ὁ Σαμπιέτρος, ἡ Μαρία ἀφῆκε φωνὴν, καὶ ἐπλησίασε τὴν κυρίαν της ὡς ἂν ᾔθελε νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ ἐπικείμενον κίνδυνον. Ἡ δὲ Βαννίνα ἵστατο ἀκίνητος καὶ ἀπολιθωμένη ἀπέναντι αὐτοῦ, χωρὶς νὰ δράμῃ εἰς προὔπαντήσιν του ὡς ἂν ἦτο προσηλωμένη εἰς τὴν γῆν. Ἰσχυρὰ ὑπὲρ ποτε καὶ ὁμοιοῦσα φάντασμα, ἐφαίνετο ὡς παθούσα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ συζύγου της, ὅ,τι ἐπροξένοι πάλαι τὸ ἀποτρόπαιον πρόσωπον τῆς Μεδούσης τοῦ μύθου. Ὁ Σαμπιέτρος εἰσῆλθε βραδυπατῶν εἰς τὸν θαλάμον, περιέφερεν εἰς αὐτὸν τὰ ἄγρια βλέμματά του ὡς λέων καταμετρῶν τὸ σπῆλαιόν του, καὶ μετὰ ταῦτα ἐνευσε πρὸς μὲν τὴν Μαρίαν ν' ἀποχωρήσῃ πρὸς δὲ τὸν Ναπόνην νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Ἡ ὑπηρέτις δὲν ἐπρόφερε λέξιν, ἀλλὰ στενάχασα ἐξῆλθε καὶ ἐκλείσε ταχέως τὴν θύραν. Ἡ δὲ Βαννίνα, μείνασα ἀνευ τῆς Μαρίας, ἐπεσεν εἰς τὸ θρανίον της, καὶ ἔτρεψε βλέπουσα ὅτι ἦτο μόνη μὲ τὸν Σαμπιέτρον.

Μετὰ στιγμὰς τινὰς σιωπῆς καὶ τρόμου, ὁ πολέμιστής, πλησιάσας μὲ ψυχρότητα τὴν Βαννίαν, εἶπεν·

— Ἡ παρουσίᾳ μου σὲ κατετάραξε, κυρία! βλέπω ὅτι οὔτε τὴν ἐπερίμενες, οὔτε τὴν ἐπιθύμεις. Ἡ φήμη ἡ ὁποία εὐχαριστεῖται νὰ διακωδωνίζῃ τὰς δυστυχίας καὶ τὰ σφάλματά μου, θὰ σὲ παρέστησεν ἴσως ὡς ἀδύνατον τὴν ἐπιστροφὴν μου. Τοῦτο τοῦλάχιστον θὰ σ' ἐπληροφόρησαν οἱ Γενουαῖοι· ἀλλὰ μὴν ἀπατάσαι! ὁ Σαμπιέτρος ἐφθασεν ἀνελπιδίως, ἐπάνω εἰς τὰς πτέρυγας τῆς τριφυμίας.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέβηκε τὸν μανδύαν του, καὶ

ἔδειξε τὴν στρατιωτικὴν του στολὴν καὶ τὰ πιστόλιά του· ἡ δεξιὰ του χεὶρ ἔψαυε τὴν μάχιράν του. Πλησιάσας δὲ πρὸς τὴν Βαννίαν εἶπε μὲ ἥθος ὑπερήφανον·

— Οὔτε ὅλοι οἱ Γενουαῖοι, οὔτε ὅλαι αἱ τριφυμιαί, οὔτε αἱ θάλασσαι ἰσχυσαν νὰ ἐμποδίσουν τὸν Σαμπιέτρον! Ὅλαι αἱ καρδίαι τῶν ἀληθῶν Κορσικανῶν προσηθάνθησαν τὸν ἐρχομόν μου· ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς νήσου, εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰς κοιλάδας, εἰς τὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις, ἡ σάλπιγξ τοῦ Βαστέλικα διέδωκε τὸν ἦχον τῆς ἐκδικήσεως. Μόνη ἡ καρδία τῆς Βαννίνης Ὀρνάνου ἀμφίβαλλε διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Σαμπιέτρον καὶ τῆς Κορσικῆς, ἐπειδὴ ἡ καρδία τῆς Βαννίνης Ὀρνάνου ἀνήκει εἰς τὴν Γενούην.

Ταῦτα ἀκούσασα ἡ Βαννίνα ἀφῆκε τὸ ταπεινὸν ἥθός της, καὶ προσηλώσασα τὰ βλέμματα εἰς τὸν ἄνδρα της, εἶπε μὲ τόνον θλιβερόν ἀλλὰ γενναῖον καὶ μεγαλοπρεπῆ·

— Τὴν καρδίαν τῆς Βαννίνης Ὀρνάνου δὲν ἐξετίμησε ποτὲ δ καίως ὁ Σαμπιέτρος Βαστέλικας· ἡ καρδία αὐτῆς ἐθρήνησεν ἐν σιωπῇ διὰ τὸν ὀλέθριον πολέμον ὁ ὁποῖος καταστρέφει ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τὴν αθλίαν πατρίδα της. Ἐάν ἔχῃ τινὰ ἐπιθυμίαν, ἡ ἐπιθυμία αὐτῆς εἶναι νὰ ἴδῃ καταπαυοῦσας τέλος πάντων τὰς αἱματηρὰς διαφωνίας, καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ εἰρήνη μεταξὺ δυο ἐθνῶν συγγενῶν, ἐχόντων τὰ αὐτὰ συμφέροντα. Καὶ ὅμως ὅταν τὸ ξίφος ἐσύρῃ ἀπὸ τὴν θήκην του, ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος δὲν ἔμεινε σιωπηλὴ ἡ χλιαρὰ εἰς τὴν καρδίαν της! ὅσω διὰ τὴν ἀγάπην της πρὸς τὸν σύζυγόν της, μὴ λησμονῆς ὅτι δι' αὐτὸν ἐθυσίασε καὶ κτήματα, καὶ εἰσοδήματα, καὶ θησαυρούς.

— Καὶ μετὰ ταῦτα μετενόησεν! ἀνέκραξεν ἐντόνως καὶ σαρκαστικῶς ὁ Σαμπιέτρος· ναι, μετενόησεν ἡ γενναία, καὶ ᾔθελσε νὰ τὰ λάβῃ ὀπίσω. Ἐπρόσπεσιν αἰσχυρῶς εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Σαμπιέτρον ζητήσασα τὰ ἀγαθὰ της, ὡς ἂν ᾔθελε νὰ χωρίσῃ τὴν τύχην της ἀπὸ τὴν τύχην τοῦ ἀνδρός της, νὰ δεῖξῃ μεγαλοπρέπειαν εἰς τὸν τόπον ὅθεν εἶναι ἐξωρισμένη, καὶ νὰ ἐντυφλήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἡ ὁποία εἶναι ἀκόμη βαμμένη μὲ τὸ αἷμα τῶν δολοφονηθέντων ὑπηρετῶν της.

Τότε ἡ Βαννίνα σηκωθείσα μὲ ὀρμὴν, ἔδειξε τὴν κλίνην εἰς ἣν ἐκοιμῶντο τὰ τέκνα της, καὶ ἀπεκρίθη μὲ θάρρος·

— Ἡ μήτηρ αἰσθάνεται διὰ τὰ τέκνα της τὴν εὐσπλαγχνίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει ὁ πατήρ των δι' αὐτά· δι' αὐτὰ καὶ μόνον ἐφριζεν ἐνθυμουμένη τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν ἐρημίαν εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἀφῆσεν ὁ πατήρ των.

— Ταλαίπωρε! ἀνέκραξεν ὁ Σαμπιέτρος, τολμᾷς νὰ ὁμιλήσῃς διὰ τὰ τέκνα σου, ἀφοῦ ἀτίμασες καὶ αὐτὰ καὶ τὸν πατέρα των! Οἱ υἱοὶ τοῦ Σαμπιέτρον νὰ ζητήσουν ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὴν Γενούην! νὰ καταδικασθοῦν νὰ λάβουν τὸν ἄριον των ἀπὸ τὴν χεῖρα ἡ ὁποία ζητεῖ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν μου! νὰ κρατῶνται ὡς ἐνέχυρα ἀπὸ τὴν ὑπερήφανον δημοκρα-

τίαν, νὰ τρέφονται ὡς τρυφηλοὶ καὶ ἡδυπαθεῖς πα-
τρικιοὶ, νὰ καταφρονεῖν τὰς ἀνδρικὰς ἀρετὰς τῆς
Κορσικῆς, καὶ νὰ μισοῦν ἰσως τὸν πατέρα των! Τα-
λαίπωρε! δεῖξάς με τὰ τέκνα μου, μ' ἐδείξας ὅλην
τὴν ἀθλιότητα τῆς ψυχῆς σου.

— Σαμπιέτρο Βαστέλικε, ἀνέκραξεν ἀγανακτῆ-
σασα ἡ Βαννίνα, ἐλπιόμνητες ὅτι ἔχεις πρὸ τῶν ὀ-
φθαλμῶν σου ἀπόγονον τῶν Ὀρνάνων, γυναῖκα με-
γίστης καταγωγῆς, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐκλιναν γόνυ
οἱ εὐγενέστεροι ἀρχηγοὶ τῆς Κορσικῆς, καὶ τὴν ὁ-
ποίαν σὺ ἐπρεπε νὰ σέβῃσαι καὶ νὰ τιμᾷς ὑπὲρ πάν-
τα ἄλλον, ὅχι ὡς συζυγόν σου, ἀλλ' ὅπως χρεωστῇ
ὑποτέλης πρὸς τὸν κύριόν του;

— Πρὸ πολλοῦ, ἐπανελάθειν ὁ Σαμπιέτρος, πρὸ
πολλοῦ δὲν γνωρίζω πλέον κυρίους. Ἡ εὐγένειά μου
εἶναι γραμμένη με χαρακτῆρας ἀνεξαλείπτους, με
τὸ αἷμά μου καὶ με τὴν σπάθην μου. Ἡ εὐγένειά
σου ἐσβύσθη ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν τῶν πράξεών σου, ἡ
δύναμις σου ἀπέθανε με τὴν ἀρετὴν σου.

Ταῦτα δὲ λέγων ὁ Σαμπιέτρος, κατεκυριεύθη ἀπὸ
μανίαν ἀκράτητον, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐσπινθηροβόλουν
ὑπὸ τὰς μαύρας ὀφρῦς τοῦ ὡς δύο ἄνθρακες φωσφόμενοι
ἀδιακόπως καὶ μετ' ἐπιμονῆς. Τὸ μέτωπόν του συν-
ωφροῦτο, οἱ μυῶνες τοῦ προσώπου του συνεστέλ-
λοντο σπασμωδῶς, καὶ ἡ χεὶρ τοῦ ἐστριζέτο ἐπὶ
τῆς λαβίδος τῆς μαχαίρας τοῦ, σφίγγουσα αὐτὴν
μηνιῶδως ὡς ἄνθρωπος ναυαγῶν, ὅστις ἀρπάζει σχι-
νίδα ἐξ ἧς καὶ μόνῃς ἐλπίζει τὴν σωτηρίαν του. Ἡ
Βαννίνα ἠσθάθη ἀμέσως τὸ δεινὸν τῆς θέσεώς της,
καὶ πεσοῦσα εἰς τὸ θρανίον της ἐπέδωθε εἰς δάκρυα.

— Καὶ ἐλπίζεις, ἀνέκραξεν ὁ Σαμπιέτρος με φω-
νὴν λυσσῶντος, ὅτι θὰ συγκαταβῶ εἰς τὸ ὄνειδος τὸ
ὁποῖον ἐζήτησες νὰ με προστρίψῃς; Δὲν ἤξεύρεις
ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ Βαστέλικα δὲν θὰ συντριφθῇ εἰς τὰς
χεῖράς σου, ὡς πικνίδιον εὐθραυτὸν εἰς τὰς χεῖρας
μικρᾶς κόρης; Δὲν ἐνθυμήθης ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ Σαμπιέ-
τροῦ δὲν ἐγεννηθήσαν διὰ νὰ πατήσουν ἐπ' αὐτῶν οἱ
τύραννοι τῆς πατρίδος των καὶ νὰ γίνουν δοῦλοι ἐνὸς
Βιβιάλδῃ;

Εἶπε, καὶ ρίψας πρὸ τῶν ποδῶν της φάκελλον ἐ-
πιστολῶν, ἐπανελάθειν.

— Εἰς τὰ γράμματα αὐτὰ γραμμένῃ ἀπὸ σὲ
τὴν ἰδίαν καὶ διευθυνθέντα εἰς τὸν Βιβιάλδην σου, ὑ-
πέγραψες τὴν καταδικὴν σου. Τὰ γνωρίζεις; ἐνθυ-
μίσαι τί ἀτιμίας περιέχουν;

— Τὰ γράμματα αὐτὰ εἶναι, ἀπεκρίθη ἡ Βαννίνα,
ὅποια γυνὴ ἐντιμὸς δύναται νὰ γράψῃ εἰς ἐντιμὸν
ἱππότην μαρτυροῦν τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν προσ-
φοράν τὴν ὁποίαν μ' ἔκαμε διὰ τὰ τέκνα μου· εἶ-
ναι ἀπόδειξις μητρικῆς φιλοστοργίας, τυφλῆς εἰς
πάντα ἀλλ' ὅχι καὶ εἰς τὸ καλὸν των. Μὴ συκοφαν-
τῇς, Σαμπιέτρο, τοὺς σκοποὺς μου, καὶ σεβᾶσαι αὐ-
τοὺς πρὸς τιμὴν τῆς γυναικὸς σου.

Ὁ Σαμπιέτρος ἐμειδίασε με πικρίαν· καὶ ἐκβα-
λὼν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ, ἐξετύλιξεν αὐ-
τὴν βραδείως, καὶ εἶπεν·

— Ἀκουσε πῶς ὁ Βιβιάλδης ἐσέβετο τὴν τιμὴν
τῆς γυναικὸς τοῦ Σαμπιέτροῦ.

Καὶ καθήσας παρὰ τὴν Βαννίναν, ἐκράτει τὴν ἐπι-
στολὴν ἀνοικτὴν· τὸ γόνυ ἔχων πλησίον τοῦ γόνατός
της, τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ πρόσωπόν της, ἠτένιζεν αὐ-
τὴν ὡς ὅρις τὴν περιστερὰν. Ἡ Βαννίνα ἐνόησεν ὅτι ἡ
ἀλληλογραφία της κατεσχέθη ἀπὸ τὸν Ναπόνην, καὶ
ὅτι τὰ προκισθήματά της καθὼς καὶ τὰ τῆς Μαρίας
ἐπαληθεύσαν. Γλῶσσα ἀνθρωπίνη δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ
ἐκφράσῃ τὴν ἀδυναμίαν τῆς καρδίας της.

Ὁ Σαμπιέτρος ἀνεγίνωσκε, καὶ διακόπτων τὴν
ἀνάγνωσιν εἰς πάσαν φράσιν διαφραυμένην, προσή-
λου τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ εἰς τοὺς τῆς γυναικὸς τοῦ,
διὰ νὰ μαντεύσῃ τί συνέβαιναν εἰς τὴν καρδίαν της.

« Ἡ ἐπιστολή σου, ὦ Βαννίνα, μ' ἐνέπλησε χα-
• ρᾶς, διότι μ' ἔφερε τὴν συγκατάθεσίν σου εἰς τὰς
• προτάσεις μου καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Συγκλήτου.
• Χάρις τελεία δίδεται καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα
• σου, καὶ ὅλα τὰ κτήματα τῶν Ὀρνάνων, δημευ-
• θέντα μετὰ τὴν ἀπιστάσιαν τοῦ Βαστέλικα, θὰ
• σὲ ἀποδιδῶσι διὰ πράξεως ἐπισήμου, ἅμα ὅρι-
• σθεῖς εἰς τὴν δημοκρατίαν ἐκφράσας τὴν συγ-
• κατάθεσίν σου ὅτι οἱ υἱοὶ σου τίθενται ὑπὸ τὴν
• κηδεμονίαν τοῦ San-Giorgio, καὶ θ' ἀνατρα-
• ροῦν εἰς τὸ εὐγενὲς σχολεῖον τοῦ Δόρια, ὁμοῦ με
• τοὺς υἱοὺς τῶν πατρικίων μας, καὶ ὅτι θὰ φέρουν
• τὸ ὄνομα τῶν Ὀρνάνων, διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ὀ-
• νομα τοῦ προγεγραμμένου Σαμπιέτροῦ Βαστέλι-
• κα Τελείωσε λοιπὸν ὅλας τὰς ὑποθέσεις σου, καὶ,
• ὅταν ἐπιστρέψῃ ὁ κομιστὴς τῆς παρούσης, ἀνα-
• χώρησον ἀμέσως· θὰ ὑπάγω νὰ σὲ περιμένω εἰς τὰ
• σύνορα τῆς δημοκρατίας, εἰς πόλιν ὀλίγον ἀπέ-
• χουσιν ἀπὸ Βεντιμίλλια. Σὲ συμβουλεύω νὰ ἐλ-
• θῇς κατὰ προτίμησιν διὰ ξηρᾶς, ὡς ἀσφαλές τε-
• ρον ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Ὅταν φθάσῃς εἰς Γενούην,
• θὰ σὲ συνοδεύσω εἰς Βόλτην, εἰς μέρος τερπνό-
• τατον καὶ μεμονωμένον ὅπως ἐπιθυμεῖς, μακρὰν
• τῆς τύρδος τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ, ὦ Βαννίνα, θὰ με
• συγχωρήσῃς νὰ σὲ βλέπω ἐνίοτε, ν' ἀπολαμβά-
• νω τὴν ἀνέκφραστον εὐδαιμονίαν τοῦ νὰ βλέπω
• τὸ πρόσωπόν σου καὶ ν' ἀκούω τὸν ἦχον τῆς φω-
• νῆς σου, μετὰ τὸν πολυετῆ σκληρὸν χωρισμὸν
• μας. Ἐκεῖ θὰ σφραγίσω τὰ δάκρυά σου καὶ θὰ
• χύνω εἰς τὰς πληγὰς σου τὸ παρηγορητικὸν βάλ-
• σαμον τῆς φιλίας· ἐκεῖ ἰσως ἡ τύχη εὐμενεστέρα
• θὰ συντρέξῃ εἰς τὸ νὰ βλαστήσωσιν ἄνθη τινὰ εἰς
• τὴν ἀκανθώδη ὁδὸν τῆς ζωῆς σου. . . »

— Ἀλλοίμονον! ὅλαι αἱ ἐλπίδες τῆς νεότητός
μου ἐμπατιώθησαν!

— Θὰ ματαιωθῶν, ἀνέκραξεν ὁ Σαμπιέτρος, καὶ
αἱ τῆς μεγαλητέρας ἡλικίας. . . Ἐγὼ τὰς ἐκοψα.

— Ὡ! ἀνεφώνησεν ἡ Βαννίνα. Πῶς; λέγε.

— Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ἀταράχως ὁ Σαμπιέτρος, ἐγὼ
ἔρχομαι ἀπὸ Βεντιμίλλια.

Καὶ ἀνασπᾶσας τὴν μάχαιράν του, ἐδείξεν αὐτὴν εἰς
τὴν Βαννίναν· ἡτοδὴ καθηραγμένη μέχρι τῆς λαβίδος.

— Ἰδοὺ, εἶπε, τί σὲ φέρω ἀπὸ τὸν Βιβιάλδην.

Ἡ Βαννίνα ἀνέφριζεν· αἱ μαῦραι τρίχες τῆς κε-
φαλῆς της ἀνωρθώθησαν, ὡχρότης θανάτου περιεχύθη
εἰς τὸ ἀλλοιωθὲν πρόσωπόν της, καὶ ὡς ἐξ αὐτομά-

του ἠθέλησε νὰ σπικωθῇ ἀπὸ τὸ θανάσιον ἀλλ' ὁ Σαμπίετρος τὴν ἐμπόδισε μὲ τὴν σιδερᾶν του χεῖρα, καὶ κρατῶν αὐτὴν ἰσχυρῶς, εἶπε μὲ φωνὴν θηρίου ἐξηγριωμένου·

— Τὸ αἷμά σου ἄς ἐνωθῇ μὲ τὸ αἷμα τοῦ Β. Βάλδου.

Καὶ ἤγειρε τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὴν κτυπήσῃ· ἀλλὰ νῆα τις ἀκέφης ἀπέτρεψεν αὐτόν.

— Ὅχι, τὸ αἷμα εὐγενοῦς Κορσικανῆς δὲν πρέπει νὰ ἐνωθῇ μὲ αἷμα πατρικίου τῆς Γενούης. . . ὥστε διὰ τοῦ θανάτου, ὥστε διὰ τῆς χειρὸς τοῦ δηγίου. Σὲ σέβομαι ἀκόμη ἀρκετὰ, γυνὴ ἀπίστε, καὶ δὲν θέλω νὰ πάθῃ τοιοῦτον ὄνειδος ἢ αὐζυγος τοῦ Σαμπίετρου.

Καὶ βαλὼν εἰς τὴν θάκην τὴν μάχαιραν, ἔλαβεν ἀπὸ τὴν ζώνην του πιστόλαν.

Ἡ Βαννίνα ἐπεσεν ἐν τοσούτῳ εἰς τοὺς πόδας τοῦ μαιναμένου θηρίου. Τότε ἡ κόμη τῆς λυθεῖσα ἐχύθη εἰς τὸν ἀλαβαστρινὸν τράχηλόν της, οἱ δὲ βραχίονές της ἀνεπετάσθησαν τρέμοντες ὡς διὰ ν' ἀπωθήσωνται τὸν θάνατον. Δὲν ὠμίλει δὲ, διότι ἡ φρίκη ἀφῆρσε τὴν φωνὴν της. Ὁ Σαμπίετρος τὴν ἶδε, καὶ δάκρυον ἐπάνηβρέχον τὰς μακρὰς βλεφαρίδας του.

— Ὡ! μὴ μὲ ζητῆς ἔλεος, ἀνέκραξε μὲ τόνον φωνῆς μαλλακώτερον· μὴ μὲ ζητῆς χάριν διότι δὲν ἤμπορῶ νὰ τὴν δώσω· ὠρκίσθην νὰ ἐκδικηθῶ, καὶ ὁ ὄρκος τῶν Κορσικανῶν, ὅταν πρόκειται περὶ ἐκδικήσεως, εἶναι ἀπαράβιαστος. Πραχάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν σου, ζήτησέ τον χάριν διὰ τὸ ἐγκλήμα σου.

Ὅτε ἤκουσε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἡ καρδιά τῆς Βαννίνης συνεταράχθη, καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ἀθωότητός της ἐπαέδωκε πρὸς αὐτὴν τὴν φωνὴν της.

— Ὁ Θεὸς εἶναι μάρτυς τῆς ἀγνότητος τῆς ζωῆς μου· αὐτὸς γνωρίζει τὴν εὐθύτητα τῆς καρδίας μου. Ἀς σὲ συγχωρήτῃ διὰ τὸ αἷμα τὸ ὅποιον θὰ χύσης, καὶ ἄς μὴ σὲ ζητήσῃ λόγον διὰ τὸν θάνατόν μου! Κτύπη.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἔλυσε τὴν ἐσθῆτά της καὶ παρουσίασε τὸ στήθος της εἰς τὸν Σαμπίετρον· αὐτὸς δὲ ἐφαίνετο δυσωπούμενος, καὶ ἡ χεὶρ του, ἥτις ἐκράτει τὴν πιστόλαν, ἠνοίγετο μικρὸν κατὰ μικρὸν. Ἀλλ' ὅτε τὰ βλέμματά του ἔπεσαν εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ἐσθῆτα τῆς Βαννίνης ζώνην, τὸ μέτωπον τοῦ τραμεροῦ Κορσικανοῦ συνεφρυώθη ἐκ νέου, καὶ ἐγένετο μελανόν. Ἡ ζώνη ἦτο ἐρυθρολευκός· καὶ τὰ χρώματα ταῦτα τῆς σημαίης τῆς Γενούης ἐμίσει ἀκαθέκτως ἐκεῖνος. Ἀμέσως ἤρπασεν ὡς θηρίον τὴν ζώνην, τὴν ἔλυσε, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς δύο ἀκρας. ἠθέλησε νὰ ὀμιλήσῃ, ἀλλ' ἠκούσθη φωνὴ βραγγώδης ὡς βρυχηθμός· οἱ ὀδόντες του συνεσφίγγθησαν συγκρουσθέντες ὡς σίδεροι, καὶ οἱ μυῶνές του συνεσπάλησαν καθ' ὅλον του τὸ σῶμα ὡς λέοντος ἐτοιμαζομένου νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ θύματός του. . . ἤρριψε καὶ μὲ τὰς δύο του χεῖρας περὶ τὸν τράχηλον τῆς Βαννίνης τὴν μεταξωτὴν ζώνην, καὶ τὴν συνέσφιξε μὲ ὀκνητοῦ τὴν δύναμιν. Δὲν ἠκούσθη δὲ αὐτῇ φωνὴ οὔτε ἀναστεναγμός. . . Τὴν Βαννίναν εἶχεν ἤδη θανατώσει ἡ φρίκη καὶ ἡ ὀδύνη!

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

—ο—

Λάμπρος Φωτιάδης ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, σχολάρχης ἐν Βουκουρεστίῳς ἔτη ιγ', ἀράμενος κλέος ἐπὶ σοφίᾳ, οἶνονοδαίς τῶν πρὸ αὐτοῦ ἢ τῶν κατ' αὐτόν, καὶ μάλιστα τῇ Ποιήσει τὰ πρῶτα φέρον, ὥστε καὶ τῶν Ποιητῶν τοῖς πάλαι ἀντεξετάζεσθαι, εἰμὴ τολμηρὸν· ζυνέθετο Ποιήματα παντοῖα, Ἀνακρεόντεια, λέγω, Ἡμιάμβια, Ἡρωειλεγεία, Ἡρωικά, Σαπφικά, Πινδαρικά, Τροχαϊκά, Ἐπίγραμμα, Ἰαμβοεῖα, Πτερύγια, Βωμούς, Πελέκεις, Ὁά, Σύριγγας, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, πάντα Ποιήσεως ἦδη τῆς ποιη-

Λάμπρος Φωτιάδης.

τικῆς ιδέας καὶ στομζότητος οὐ κατέπιν ἀπολείπουμένα. Μεθρημάνευσε δὲ τῶν δέκα Ῥητόρων τὰ σωζόμενα, τὸν Εἰνοφώντα ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος, Ἡροδότου τὰς Μούσας, Θουκυλίδου ζυγγραφεὶς πέντε, Γρηγορίου λόγους, καὶ Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, Πλάτωνα τὰ πλείω, καὶ τοῦ βωμολόγου Δουκιανοῦ, καὶ τὰς τοῦ Συνερίου Ἐπιστολάς, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἅπερ ἐπὶ τοῦ πικρόντος καταλέγειν, μή τι περὶ τόν. Πρόσθεας δὲ καὶ Κριτικάς αὐτοῦ περὶ ταῦτα θεωρίας. Παρέφρασε δὲ Πίνδαρον καὶ τῶν πεζῶν πολλούς· ἤρυσαντο δ' ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐκ πηγῆς πολυχέυματος τῆς αὐτοῦ σοφίας πολλοὶ μονοῦ καὶ τῶν τῶν ἐκτὸν ἀριθμὸν ὑπερβάλλοντες οὐδενὸς τῶν κατ' ἡμᾶς σοφῶν ὑστεροί, ὧν τὰ συγγράμματα μάρτυρες. Οὗτος τοῖς προληπτικοῖς καὶ περὶ τὸν πολὺν τάραχον τῶν Κανόνων τῆς Γραμματικῆς ἐπτοημένους πρῶτος ἀνταναγκάσας, καὶ ὡς ἄλλος Σόλων τοῖς περὶ Γραμματικὴν καὶ Ποιητικὴν ἀντισταγαγὼν νῦν.